

වනාජ පොරොන්ද මතින් වැවිලි සමාගම

මිරිස්හේෂ්න රඛර් කම්හල ක්‍රමානුකූලව වසා දැමීමට සැරසෙයි

අපේ වාර්තාකරුවන් විසිනි

2019 මයි 18

පු සූ හිය අප්පේල් මාසයේ බුලත්සිංහල මිරිස්හේෂ්න රඛර් වත්ත සහ කම්හල වසා දැමීමට වතු පරිපාලනය ගෙන තිබු තීරණයට එරෙහි ව කම්කරුවන් කළ උද්සේෂ්ඨනයෙන් පසු වසා දැමීම වෙනුවට ප්‍රතිච්‍රිතකරනය නමින් වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාවට දමන බව සමාගම ප්‍රකාශ කර ඇත. කම්කරු උද්සේෂ්ඨනය මධ්‍යයේ කම්හල හා වත්ත වසා දැමීම වහා සිදු නොවුවන් තරේණය එලෙසම පවතී. ඉන් කම්කරුවන්ගේ රැකියා වලට එල්ලවිය හැකි අනතුර ද එලෙසම පවතී.

හොරන වැවිලි සමාගමට අයත් අක්කර 1200ක පමණ වපසරියකින් යුත් මෙම වතු යායේ කේප් රඛර් නිපදවනු ලැබේ. සමාගමට අනුව වත්තේ 200කට අධික කම්කරුවේ සේවය කරති.

කම්හල වසා නොමැන බවත් නමුත් කිලෝ ගුරුම් 800ක කිරී එලදාවක් නොමැති ව කිරී ඇඟිරීම අලාහ නිසා ඔව්වාපු පමණක් කම්හලේ අඩිරන බවත් සමාගම ප්‍රකාශ කර තිබේ. වත්තේන් රෝ කර ගන්නා රඛර් කිරී සමාගමට අයත් ඇල්වැටිකන්ද රඛර් කම්හලට යවන බව කම්කරුවෙක් ප්‍රකාශ කළේ ය. වෘත්තීය සම්නි සමාගම මේ වැඩපිළිවෙළ පිළිගෙන කම්කරුවන්ගේ උද්සේෂ්ඨනය තතර කර ඇතත් වත්තේ රඛර් කිරී වෙනත් කම්හලකට යැවීමෙන් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ කම්හල හා වත්ත වසා දැමීමට කළමනාකරනය කළේයේ බලන බව ය.

“රඛර් කම්හල වසා දැමීමට විරැදුළුව බුලත්සිංහල වතු කම්කරුවේ උද්සේෂ්ඨනය කරති” යන ලිපියෙන් ලේක සමාජවාදී වෙබ් අධ්‍යික (ලේස්වෙළා) පෙන්වා දුන් පරිදි වතු සමාගම රඛර් කරමාන්තයෙන් ලබන ආහ බාධනයට ලක් වී ඇත. ඒ අනුව වැවිලි සමාගම උත්සහ දරන්නේ රඛර් වගාවෙන් ඉවත් වී වඩා ලාහ දායී කුවුපොල් වැනි වගාවන්ට යොමු වීමටයි. පරිසරයට අහිතකර බලපෑම් රෝක් එක් කරන කුවුපොල් වගාවට ඇති පුළුල් විරෝධය යටපත්කොට එම වගාව ස්ථාපිත කර ගැනීම වැවිලි සමාගමේ අහිලාශය ව ඇත.

“කිරී මිල අඩුයි කියලා රඛර් ගස් අයින් කරලා කුවුපොල් දාන්තයි දාන්තන. රඛර් ගැක්වෙළ වහන්න දෙන්න බැඳී.” යැයි කම්කරු කාන්තාවක් පැවැසුවා ය.

ඇගේ සැමියා කුවුපොල් වගාවේ වැඩ කරදීදී

අනතුරට පත්වූ සැටි ඇය ලේස්වෙළා විස්තර කළා ය. “මගේ සැමියා කුවුපොල් වගාවේ වැඩට ගිහින් කුවුවක් ඇතුනා ඇතේ. කුවුව ඇතිලා අතට සමාන්තර ව මැනික් කුවුව ලැගින් ඇතුලට ම ගියා. කුවුපොල් කුවුවක් දාර ඇගිල්ලක් තරම් දියෙයි. ඒ කුවුව ගන්න කිසිම ප්‍රමාදයක් ලැබුන් නෑ. කිසිම ගලා ප්‍රතිකර්මයක් සම්පාදනය වුන් නෑ. සකියකට විතර පස්සේ මෙය කුවුව තියෙන තැනට උඩින් අත තද කරල ඒ කුවුව ඇදා දැමීමේ. කට්ට එලියට ගත්ත නැවියේ ලේ විද්‍යා වේගයෙන්.”

ඇයගේ සැමියා වසර 15ක් කොළඹ විවිධ රැකියාවල යෙදී ඇත. ඔවුන්ගේ දරුවා ඉපදීමත් සමග පවුල සමග සම්පූර්ණ ප්‍රතිකර්මය නිසා ඔහු වත්තේ වැඩට බැඳී වසර තුනක් සේවය කළේ ය. නමුත් මෙම අනතුරින් පසු නැවතත් ඔහුට කොළඹ රැකියාවට යාමට තීරණය කිරීමට සිදු විය.

වත්තේ බොහෝ තරුනයේ තම පවුල්වලින් දුරස්ත ව කොළඹ හෝ පිළියන්දල කරමානත්කාලාවල හෝ වෙළඳස්ල්වල සේවය කරති.

වැවිලි කරමාන්තයේ කාර්මික අනතුරු සුලහ දෙයකි. එහෙත් ආබාධවලට ලක්වන කම්කරුවන්ගේ ජීවිත සුරක්ෂිත කිරීමට කිසිදු විධි විධානයක් නැත. කුවුපොල් වගාවේ ද තුවාල ලබන කම්කරුවන් තමන් විසින් ම වියදම් දරා ගෙන එම තුවාල සුව කර ගත යුතු ව ඇත.

ක්. සුමති මාරාන්තික කාර්මික අනතුරකට ගොඩුරු වුයේ වයස අවුරුදු 16ක වියේ ගැක්විරියේ සේවය කරමින් සිටිය ද ය. මැෂිලකට අසු ව ඇගේ හිසේ සම එය තුලට ඇදී ගොස් මුළුමතින් ම කැපී ගොස් ඇත. එහි ද මොලයට සිදු වූ ආබාධ නිසා ඇගේ දැන් ද වැඩකට යෙදිය හැකි ප්‍රානවත් බවත් නැත. වසරකට සිවු වතාවක් වෙවදා උපදේශනය සඳහා ඇය හොරනට යා යුතු ය. මේ ගමන් වියදම් දරා ගනු ලැබෙන්නේ ඇය විසින්ම සි.

“අක්කට මේ අනතුර වෙලා දැන් අවුරුදු 15ක් වෙනවා. දැන් එයාට කසාදයක් කර ගන්නවත් රස්සාවක් හොයා ගන්නවත් විදියක් නෑ. එයාගේ මුළු අනාගතය ම මේ අනතුර නිසා අනාරක්ෂිත වුනා. නමුත් අනතුර සිදු වූ විට වෙනු ලැබු රැඹියල් ලක්ෂ දෙකක වන්දිය හැරෙන්න වෙන කිසිදු සමාජ ආරක්ෂනයක් ඇයට නෑ.

ඒ මුදල් ඒ දවස්වල ම බෙන් හේත්වලට වියදම් ව ගියා.” සි ඇයගේ සෞහෙයුරා පැවසී ය. ඔහු කුඩා සිල්ලර කඩයක් පවත්වා ගනිමින් අක්කාත් ඔවුන්ගේ මවත් රක්ෂා කරයි.

රුපියල් දහසේ වැටුප් අරගලයට මෙම වතු කමිකරුවන් සම්බන්ධ වුනේ කෙසේ ද යන්න විස්තර කරමින් කමිකරුවෙක් ප්‍රකාශ කලේ “පඩි රුපියල් 1000ක් ඉල්ලා ස්ට්‍රේයික් කලේ දවස් දෙකක් විතරයි. ඒත් ඉහළ වත්තේ ස්ට්‍රේයික් එක දිගට ගියා.” සි යනුවති.

ලංකා කමිකරු සංගමයේ (සිඛලිවිසි) හා ත්‍රී ලංකා නිදහස් වතු සේවක සංගමයේ ගාබා ඇතුළු සම්ති මෙම වත්තෙහි ඇත. සමස්ත වතු කමිකරුවන් ගේ ඒකාබද්ධ අරගලයක් දියත් කිරීම වලක්වමින් ඒ ඒ වතුවල කමිකරුවන් ගේ අරගල පූදෙකලා කිරීමට වෘත්තීය සම්ති ගත් ක්‍රියා මාර්ග මේ වත්තේ ද ක්‍රියාත්මක විය.

දෙසැම්බර් මාසයේ දින නවයක් ලක්ෂයක් කමිකරුවන් වර්ෂනය කරන විට සිඛලිවිසි ඇතුළු සම්ති මැදිහත්වී එය නතර කළේය. මිරිස්හේන වත්තේ සම්ති අරගලය දින දෙකක් යනවිටම නතර කර දැමුවේය. එම සම්ති ගාබා හා මවු සම්ති ක්‍රියා කරන්නේ සමාගම්වල උවමනාවන්ට අනුව මිස කමිකරුවන්ගේ අයිතින් රැකිමට නොවේ. කමිකරුවන්ගේ විරෝධය නොතකා වෘත්තීය සම්ති විසින් වතු වර්ෂනය පාවා දෙනු ලැබුවේ රුපියල් 720ක දෙනික වැටුපකට එකගෙවෙනි.

සෞච්‍යවම වැටුප ගැන ඔහු මෙසේ කිවේය: “රුපියල් 700ක් මදි. කවුද කියන්නෙන ඒ ගාන ඇති කියලා. මමයි අපේ පවුලයි දුවයි ඔක්කොම වතු

කමිකරුවන් විදියට වැඩ කරලා මාසික ව රුපියල් 20,000ක් පමණ සෞච්‍යනවා. කැම ඩීමවලට ම 15,000ක් විතර වියදම් වෙනවා. කොහොම හරි ඉතිරි ගර ගන්න මුදලක් මගුල් ගෙයක්, උපන් ගෙයක් වුනොත් එව්වට වියදම් කරන්න වෙනවා.” සි ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ ය.

කමිකරුවන්ගේ සුහසාධනයට පැවති සීමිත සේවාවන් පවා කප්පාදු කර ඇත. වත්තේ කළින් වාට්ටු හතරකින් සමන්විත රෝහලක් විය. එහි කාන්තාවන්ට වෙන ම වෙන් වූ වාට්ටු පැවතුනි.

වයස අවුරුදු 63ක් වන කමිකරුවකු පැවුස්වේ 1957 දී තමා ඉපදුනේ එම රෝහල් වාට්ටුවක බවයි. දැන් අත හැර දමා වල් වැදි ගොස් ඇති එම රෝහලට සතියකට එක දිනක් පමනක් වෙදාළවරියක පැමිනෙන බව ඔහු පැවුස්වේ ය. හදිසියේ ප්‍රතිකාර ලබා ගත යුතු රෝගයක් වැළඳුනේ නම් රෝගියා ආසන්න නගර වන බුලත්සිංහල හෝ හොරන රෝහලකට යා යුතු ය. සර්ප විෂට ප්‍රතිකාර බුලත්සිංහල රෝහලේ නොමැත. එවන් විටක දී රෝග යා විනාඩි 40ක් පමන ගත වන ගමනකින් හොරන රෝහලට පැමිනිය යුතු ය.

මිරිස්හේන වත්තේ කමිකරුවන් සීමිත සහන පවා කප්පාදුවට ලක්ව දැන් රැකියා වලටද තර්ජනය එල්ලවන කොන්දේසි තුලට වැටී ඇත. මෙය තේ, රබර හා පොල් වතු කරමාන්තයේ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත කමිකරුවන් පමනක් නොව දනපති අර්බුදය තුළ සමස්ත කමිකරු පන්තීයම මුහුන දෙන කොන්දේසි පෙන්නුම් කරයි. ලෝකයේ සැම රටකම මෙන්ම ලංකාවේ ද කමිකරුවන්ට දනපති කුමය තුළ විසදුමක් තැතැ.